

**МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра гісторыі беларускай літаратуры**

Жыццёвы і творчы шлях Пятра Бітэля

Дыпломная работа

Стужынскай Вікторыі
Дзмітрыеўны,
студэнткі 4 курса спецыяльнасці
«Беларуская філалогія»
Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт
Гедзімін Ларыса Анатольеўна

Дапушчаны да абароны
«__»_____2023 г.
Заг. кафедры гісторыі
беларускай літаратуры
доктар філалагічных навук, прафесар
Сінькова Л. Д.

Мінск, 2023

РЭФЕРАТ

Аб'ём дыпломнай работы складае 54 старонкі, выкарыстаных крыніц – 34.

Ключавыя словы: жыццёвы шлях, паэма, вершаваная аповесць, пераклад, вобразы, мастацкія сродкі, стыль.

Актуальнасць абранай тэмы абумоўлена тым, што творчасць Пятра Іванавіча Бітэля даследавана недастаткова.

Аб'ект даследавання – жыццё і творчасць Пятра Бітэля (ягоня арыгінальныя творы і пераклады).

Прадмет даследавання – уклад Пятра Бітэля ў развіццё беларускай літаратуры, гісторыя напісання і асноўныя мастацкія вартасці арыгінальных і перакладных твораў Пятра Бітэля.

Мэта – прааналізаваць творчую і жыццёвую спадчыну аўтара, прасачыць спецыфіку асобных твораў і перакладаў Пятра Бітэля.

Мэта прадвызначае вырашэнне наступных **задач**:

- 1) ахарактыраваць гістарычны перыяд і літаратурны працэс на тэрыторыі Беларусі ў час жыцця Пятра Бітэля;
- 2) прасачыць жыццёвы шлях аўтара;
- 3) разгледзець творчаць Пятра Бітэля ў розныя перыяды жыцця;
- 4) зрабіць аналіз асобных твораў (паэм, вершаў) Пятра Іванавіча Бітэля;
- 5) прааналізаваць мастацкі стыль аўтара і вылучыць ягоныя асаблівасці;
- 6) вызначыць асаблівасці перакладаў, якія зроблены Пятром Бітэлем.

Метады даследавання: апісальны, культурна-гістарычны, біяграфічны, параўнальны, метады аналізу.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: У развіцці беларускай літаратуры значны след пакінуў Пятро Бітэль – паэт, перакладчык, святар, літаратуразнаўца, грамадскі дзеяч, член саюза пісьменнікаў БССР. Ён выступае сапраўдным майстрам у літаратуры дзякуючы выбітнаму літаратурнаму пачуццю, энцыклапедычным ведам і зваротам да разнастайных эпох і падзей. П. Бітэль узбагаціў беларускую літаратуру перакладамі твораў сусветнай класікі. Ягоня пераклады лічацца аднымі з лепшых, таму што ён намагаецца максімальна наблізіцца да твора-арыгінала і захоўваць яго тэмп і рытм.

Практычная значнасць. Матэрыялы дыпломнай работы могуць быць выкарыстаны ў практыцы выкладання беларускай літаратуры ва ўстановах вышэйшай і сярэдняй адукацыі.

РЕФЕРАТ

Объем дипломной работы составляет 54 страницы, использованных источников – 34.

Ключевые слова: жизненный путь, поэма, стихотворная повесть, перевод, образы, художественные средства, стиль.

Актуальность выбранной темы обусловлена тем, что творчество Петра Ивановича Бителя исследовано недостаточно.

Объект исследования – жизнь и творчество Петра Бителя (его оригинальные произведения и переводы).

Предмет исследования – вклад Петра Бителя в развитие белорусской литературы, история написания и основные художественные достоинства оригинальных и переводных произведений Петра Бителя.

Цель – проанализировать творческое и жизненное наследие автора, проследить специфику отдельных произведений и переводов Петра Бителя.

Цель предопределяет решение следующих **задач**:

- 1) охарактеризовать исторический период и литературный процесс на территории Беларуси во время жизни Петра Бителя;
- 2) проследить жизненный путь автора;
- 3) рассмотреть творчески Петра Бителя в разные периоды жизни;
- 4) сделать анализ отдельных произведений (поэм, стихотворений) Петра Ивановича Бителя;
- 5) проанализировать художественный стиль автора и выделить его особенности;
- 6) определить особенности переводов, которые сделаны Петром Бителем.

Методы исследования: описательный, культурно-исторический, биографический, сравнительный, метод анализа.

Полученные результаты и их новизна: в развитии белорусской литературы значительный след оставил Петр Битель-поэт, переводчик, священник, литературовед, общественный деятель, член Союза писателей БССР. Он выступает настоящим мастером в литературе благодаря выдающемуся литературному чувству, энциклопедическим знаниям и обращениям к разнообразным эпохам и событиям. П. Битель обогатил белорусскую литературу переводами произведений мировой классики. Его переводы считаются одними из лучших, потому что он старается максимально приблизиться к произведению-оригиналу и сохранять его темп и ритм.

Практическая значимость. Материалы дипломной работы могут быть использованы в практике преподавания белорусской литературы в учреждениях высшего и среднего образования.

REFERAT

The total volume of the degree thesis is 54 pages, **the reference list** consists of 34 sources.

Keywords: life path, poem, poetic story, translation, images, artistic means, style

The relevance of the chosen topic is due to the fact that the work of Peter Ivanovich Bitel has not been sufficiently studied.

The object of research is the life and work of Peter Bitel (his original works and translations).

The research methods: cultural-historical, concrete-analytical, comparative, hermeneutical, biographical (partially).

The subject of the research is the contribution of Peter Bitel to the development of Belarusian literature, the history of writing and the main artistic merits of the original and translated works of Peter Bitel.

The purpose is to analyze the creative and life heritage of the author, to trace the specifics of individual works and translations of Peter Bitel.

The goal determines the solution of the following **tasks**:

- 1) to characterize the historical period and the literary process on the territory of Belarus during the life of Peter Bitel;
- 2) trace the author's life path;
- 3) consider creatively Peter Bitel in different periods of life;
- 4) make an analysis of individual works (poems, poems) by Pyotr Ivanovich Bitel;
- 5) analyze the author's artistic style and highlight its features;
- 6) identify the features of the translations that were made by Peter Bitel.

Research methods: descriptive, cultural-historical, biographical, comparative, method of analysis.

The results obtained and their novelty: Peter Bitel, a poet, translator, priest, literary critic, public figure, member of the Writers' Union of the BSSR, left a significant mark on the development of Belarusian literature. He is a true master in literature thanks to his outstanding literary sense, encyclopedic knowledge and appeals to various epochs and events. P. Bitel enriched Belarusian literature with translations of works of world classics. His translations are considered to be among the best, because he tries to get as close as possible to the original work and keep its pace and rhythm.

The practical significance. The materials of the degree thesis can be used in the practice of teaching Belarusian literature in institutions of higher and secondary education.